

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Sz. P.
Prokuratura Rejonowa w Wejherowie
Ul. Hallera 21
84-200 Wejherowo

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Wejherowie sprawie. W jednej ze spraw prowadzonych przed tutejszym organem, zapewniliśmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o ustosunkowanie się do audytu oraz odniesienie się czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Audyt
dotyczący dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w postępowaniu
przygotowawczym:

Wstęp:

Niniejszy audyt ma na celu zidentyfikowanie problemów związanych z dyskryminacją osób z niepełnosprawnościami w postępowaniu egzekucyjnym. W analizowanym przypadku, beneficjent, który cierpi na zaburzenia psychiczne, napotyka na szereg trudności zarówno w kontekście egzekucji alimentów, jak i innych spraw związanych z ograniczeniem władzy rodzicielskiej. Ponadto, beneficjent sygnalizuje, że jest stygmatyzowany przez społeczność lokalną, co utrudnia mu znalezienie pracy, a komornik zajmuje większość jego renty. Celem

audytu jest dokładna analiza sytuacji, identyfikacja naruszeń prawnych oraz zaproponowanie zmian w praktyce stosowania prawa w celu zapewnienia równych praw i ochrony dla osób z niepełnosprawnościami.

Opis sytuacji:

Beneficjent zgłosił się o wsparcie w związku z postępowaniem prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w Wejherowie dotyczącym zaniechania respektowania przez niego obowiązku alimentacyjnego wobec małoletnich dzieci. Względem beneficjenta toczą się również inne postępowania sądowe dotyczące ograniczenia władzy rodzicielskiej i uregulowania kontaktów z dziećmi, a także postępowanie egzekucyjne. Wskazuje on, że ze względu na swoją niepełnosprawność spotyka się z stygmatyzacją i odmową zatrudnienia przez lokalnych pracodawców. Beneficjent utrzymuje się głównie z renty, która w dużej części jest zajmowana przez komornika. Mimo zaistniałej sytuacji zdrowotnej i trudności w relacjach rodzinnych, beneficjent nie otrzymał informacji ani zachęty ze strony organów publicznych w zakresie możliwości skorzystania z prawnika z urzędu. W rezultacie, pozostaje on osamotniony i zrezygnowany w walce z różnymi instytucjami publicznymi, mimo braku własnej winy za swoją sytuację.

Analiza i ocena:

Na podstawie dostępnych danych i przepisów prawnych można zidentyfikować szereg naruszeń praw osób z niepełnosprawnościami w opisywanym przypadku. W szczególności, konstytucyjne przepisy art. 32, 33 i 69 zapewniają osobom niepełnosprawnym równość wobec prawa oraz ochronę przed dyskryminacją. Ponadto Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, której Polska jest stroną, nakłada obowiązek rządu polskiego zapewnienia odpowiednich zmian i dostosowań w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności na zasadzie równości z innymi osobami.

W przypadku analizowanego audytu, stwierdzono naruszenia poprzez dyskryminację beneficjenta ze względu na jego niepełnosprawność. Brak informacji i zachęty do skorzystania z prawnika z urzędu, a także stygmatyzacja i odmowa zatrudnienia, są jawnymi przejawami dyskryminacji wobec osoby z niepełnosprawnościami.

Propozycja zmian praktyki stosowania prawa:

Na podstawie analizy sytuacji i naruszeń prawnych, proponuje się wprowadzenie następujących zmian w praktyce stosowania prawa:

1. Wzmocnienie informowania beneficjentów z niepełnosprawnościami o możliwości skorzystania z prawnika z urzędu w postępowaniach przygotowawczych, sądowych i egzekucyjnych. Organom publicznym powinno zależeć na zapewnieniu dostępu do sprawiedliwości i ochrony prawnej dla osób z niepełnosprawnościami.
2. Podjęcie działań mających na celu eliminację stygmatyzacji i dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy. Pracodawcy powinni być zachęceni do przestrzegania zasad równego traktowania i otwartości na zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami.

3. Wprowadzenie mechanizmów wsparcia prawno-egzekucyjnego dla osób z niepełnosprawnościami w postępowaniach przygotowawczych, sądowych i egzekucyjnych. Podmioty i instytucje odpowiedzialne za egzekucję powinny posiadać odpowiednie zasoby i kompetencje do udzielania pomocy i wsparcia w tych procesach.

Wprowadzenie w życie zmian zidentyfikowanych w audycie dotyczącym dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami przyniesie szereg korzyści dla społeczeństwa i osób dotkniętych tym problemem. Oto niektóre z głównych korzyści:

1. Eliminacja dyskryminacji: Wdrażanie zmian w praktyce stosowania prawa w celu zapobieżenia dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami prowadzi do równego traktowania wszystkich obywateli. Osoby z niepełnosprawnościami będą miały równe szanse na korzystanie z praw człowieka, podstawowych wolności i ochrony prawnej, bez względu na swoje zdolności czy niepełnosprawność.

2. Pełny dostęp do sprawiedliwości: Zapewnienie informacji i wsparcia prawnego osobom z niepełnosprawnościami w postępowaniach sądowych i egzekucyjnych umożliwi im pełny dostęp do sprawiedliwości. Beneficjenci będą mieli świadomość swoich praw, będą mogli skorzystać z prawnika z urzędu i będą lepiej przygotowani do procesów sądowych.

3. Zwiększenie równych szans na zatrudnienie: Działania mające na celu eliminację stygmatyzacji i dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy przyniosą korzyści zarówno tym osobom, jak i społeczeństwu. Zapewnienie równych szans na zatrudnienie umożliwi osobom z niepełnosprawnościami pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym, co przyczyni się do ich samodzielności i zwiększenia ich wkładu w rozwój społeczny.

4. Podniesienie świadomości społecznej: Przeprowadzenie audytu i wprowadzenie zmian w praktyce stosowania prawa dotyczących osób z niepełnosprawnościami przyczyni się do podniesienia świadomości społecznej na temat ich praw i wyzwań, z jakimi się spotykają. To z kolei może prowadzić do większej akceptacji, empatii i inkluzji społecznej.

5. Zgodność z międzynarodowymi standardami: Wdrażanie zmian zgodnych z przepisami Konstytucji RP i Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych przyczyni się do zwiększenia zgodności polskiego systemu prawno-egzekucyjnego z międzynarodowymi standardami dotyczącymi praw osób z niepełnosprawnościami. Polska będzie wypełniać swoje zobowiązania międzynarodowe i dążyć do pełnej równości społecznej.

Podsumowanie:

Zidentyfikowane naruszenia praw osób z niepełnosprawnościami w opisywanym przypadku wymagają działań zmierzających do eliminacji dyskryminacji i zapewnienia pełnej ochrony prawnej. Wprowadzenie zmian w praktyce stosowania prawa, włączając w to lepszą informację, eliminację stygmatyzacji i wsparcie prawno-egzekucyjne, będzie służyć równości i inkluzywności społecznej osób z niepełnosprawnościami.

członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.